No. 1373 Zaterdag 23 April 1910 27ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja,
Un numero soi fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 22 April.

Laatste levensdagen en dood
VAN
Z. D. H. MGR. VAN BAARS.

De Zeereerw. Pater L. HOONING, de oprechte vriend en trouwe gezel van Monseigneur in het ziekenhuis te Rotterdam, heeft door zijne ware hartelijkheid Monseigneur tijdens zijn ziekte veel lijden verzacht, en had nu ook de fijne attentie ons uitvoerig te schrijven over de laatste levensdagen en den dood van onzen zoo zeer beminden Bisschop.

Helaas, noch de kundige hulp van den zoo oplettenden, altijd bereidvaardigen Dr. SPAAPEN, noch de teedere, moederlijke verzorging der Eerw. Zusters van het St. Antoniusgesticht hebben het bitterste lijden kunnen voorkomen. In de laatste dagen heeft Mgr. VAN BAARS zeer zware benauwdheden te doorstaan gehad.

Maandag, 21 Maart, heeft die angstwekkende toestand meer dan drie volle uren geduurd. Pater HOONING heeft toen Monseigneur nogmaals het H. Oliesel toegediend, zooals Z. D. H. zelf vroeger had verzocht. Een ieder dacht, dat de Apostolische Vicaris in die vreeselijke benauwdheid blijven zou en ging sterven.

Maar Monseigneur kwam weer bij, doch was ten zeerste verzwakt. Telkens herhaalden zich de benauwheden, ofschoon niet altijd even erg. Gelijk Monseigneur tijdens zijn ziekte steeds het liefst over Curaçao sprak en altijd aan Curaçao dacht, zoo was hij in zijn ijlkoortsen ook herhaaldelijk bezig met zijn dierbare Missie. Eens heeft hij in zulk een benauwdheid al de verschrikkingen van een schipbreuk doorleefd en meende zich blijkbaar aan boord der *Prins Willem II* te midden zijner Curaçaonaren.

Spreken deed Monseigneur zeer weinig meer, maar bleek, als de kalmte was weer gekeerd, steeds nog bij volle kennis te wezen, bedankte als altijd met vriendelijken lach voor een bewezen liefdedienst en stichtte een ieder door zijn heldhaftig geduld. Dagelijks werd de H. Mis in zijn tegenwoordigheid gelezen, dagelijks ontving Monseigneur de H. Communie.

Eindelijk op den Goeden Vrijdag, 25 Maart, was een nieuwe benauwdheid over hem gekomen en bleef het bewustloos staroogen voortdurend aanhouden. Ieder oogenblik kon het laatste zijn, om 6 uur des avonds eerst begon Monseigneur zelf de oogen wat te sluiten maar het benauwde ademhalen hield aan. Langzaam begon de kleur te veranderen. Om over tienen opende Monseigneur de oogen en zocht iemand.

Zijn eenige zuster, zijn zwager en verdere familie knielden bij het bed, doch de gewone verpleegster werd voor een oogenblik door een ander vervangen. Toen deze zuster weder binnentrad, werd Monseigneur weer kalm, en sloot de oogen; een paar tranen, een laatste zucht en Mgr. v. BAARS behoorde tot hen die ons zijn voorgegaan in het Geloof en rusten in vrede.

Den eersten Paaschdag lag Monseigneur op een praalbed. De chapelle ardente werd druk bezocht door de Geloovigen, die kwamen bidden voor zijn zielerust. Reeds Zondagmiddag moest het lijk gekist worden en werd Maandagavond plechtig overgebracht naar de Kerk van het H. Hart, welke grenst aan het klooster der Eerw. Paters Dominikanen. Aan de poorten der kerk werd het lijk onder het zingen der *Libera* binnengehaald door een groote schare van priesters, waarna in de indrukwekken rouwgetooide kerk de Vespers der Overledenen werden gezongen, en door den Hoogeerw. Pater Prior Provinciaal, P. fr. ANT. HUYSMANS de absolutie gegeven werd.

De uitvaart en begrafenis.

Dinsdagochtend had om 10 uur in de in imposante rouw-gehulde kerk van het Allerh. Hart van Jezus de pontificale uitvaart plaats van Z. D. H. Mgr. Ambr. v. Baars, bisschop van Teuchira, vicaris apostolicus van Curaçao.

Reeds even over negenen was de ruime kerk tot in de kleinste hoeken gevuld met geloovigen, terwijl heel het voorschip der kerk rondom de lijkbaar dicht was bezet met een groote schare van geestelijken, familie, vrienden en nabestaanden van den diepbetreurden prelaat.

De kolonie en missie van Curaçao was vertegenwoordigd in den persoonlijken vriend van Monseigneur, den Hoogedelgestrengen heer mr. Harry Barge, oud-gouverneur van Curaçao en lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Voorts de procurator der missie, de Zeereerw. pater Dom. Wijntjes, pastoor Lud. Jansen, van Aruba, pastoor Jos. v. d. Veer, van Santa Rosa, pastoor Jord. Gijlswijk, van Sint Martin, de Zeer. Eerw. pater rector Victor Zwijsen, oud-directeur van het San Thomascollege op Curaçao, en de Zeereerw. pater Aeg. Scheffers, oud-pastoor van Rincon.

Voorts waren nog aanwezig de Hoogeerw. pater Okhuyzen, Provinciaal van de Congregatie der paters van O. L. Vrouw van het H. Hart te Tilburg, tal van ordebroeders van den overleden bisschop uit alle oorden des lands en een talrijke schaar van pastoors, rectoren en kapelaans van deze stad.

Nog werden opgemerkt deputaties van de Eerw. Zusters van het St. Franciscus-gasthuis en St. Antoniusgesticht, waar Mgr. in de laatste negen maanden liefderijk werd verpleegd, en van de Zusters Dominicanessen, welke Zusters eveneens in de Missie van Curaçao werkzaam zijn.

De lijkbaar was gedekt met de teekenen der bisschoppelijke waardigheid, mijter, staf, en stola. Boven het presbyterium hing het wapenschild van Mgr. met rouwstrik versierd.

De pontificale lijkdienst werd gecelebreerd door Mgr. Hofman, Bisschop van Telmessa, oud-apostolisch vicaris van Zuid-Chansi.

Presbyter assistens was de Hoog. Eerw. pater Ant. Huysmans, provinciaal der Dominicanen. Als troondiakens fungeerden de Zeereerw. pastoor Thier, deken van Rotterdam en de Zeereerw. pater Helvoirt. pastoor van de Wijnhaven. Diaken en sub-diaken ad Missam waren de Zeereerw. paters Ant. Uijen, prior van het convent te Rotterdam en Andr. ten Brink, kapelaan van het H. Hart. De verdere functies werden waargenomen: ad librum pater Dom. v. d. Waart; ad candelam pater Alph. Ligthart, ad mitram pater Alb. Kolenberg, ad gremale en appullas pater Ben. Nauta, allen kapelaans der parochie van het Allerh. Hart, ad lotionem manuum de Zeereerw. paters W. Luijckx en Vincent Jansen, kapelaans van het Steiger, de Weleerw. paters Ros en Ant. Welschen, professoren der colleges te Zwolle en te Nijmegen als acolythen, terwijl de Zeereerw. pater A. Noordermeer O. F. M. als ceremoniarius fungeerde.

Het zangkoor van het Allerh. Hart van Jezus versterkt met tal van uitmuntende krachten, voerde op ontroerend-schoone wijze de Missa de Requiem van don Perosi uit, onder leiding van den heer Oremus.

Na de pontificale H. Mis beklom de Zeereerw. Zeergeleerde Pater Dr. J. V. de Groot, professor aan de Universiteit te Amsterdam, den rouwbekleeden kansel om de lijkrede uit te spreken op zijn diepbetreurden vriend en ordebroeder.

Inclinate aurem vestram et venite ad me, audite et vivet anima vestra.

Isaias LV. 3.

„Neigt uw oor en komt tot mij, hoort en uw ziel zal leven."

Monseigneur, deelnemende en godvruchtige vergadering.

Het aardsche leven, dierbare Christenen, toont vaak zulk een openbaring van ellenden, dat wij ons bestaan wel kunnen vergelijken met dat boek waarvan de profeet sprak. Een boek van buiten en van binnen vol verzuchtingen, klachten en geween.

Daar ligt nu onze hoogvereerde, dierbare bisschop Z. D. H. Monseigneur Ambrosius van Baars, titulair bisschop van Teuchira, apostolisch vicaris van Curaçao.

Zijn opgewekt leven, zijn jaren, zijn uiterlijk, alles sprak van nog veel en vruchtbaar leven, en nu heeft God zijn hand op hem gelegd, en zijn hart is bezweken. Och, kon ook deze getuige zich voegen bij al die duizenden om te zeggen, dat toch alles is ijdelheid der ijdelheden. En dan stelt zich voor ons de vraag, is het wel de moeite waard om te leven?

En dan klinkt de stem van God, die roept naar leven, naar waarachtig leven: „neigt uw oor en komt tot mij, hoort en uw ziel zal leven".

Ja hoogvereerde ontslapen herder, dit is de les, die God ons dezen morgen geeft door uw leven en door uw dood, want wanneer dit leven is geweest dan is dit omdat deze ziel zich heeft geneigd naar God, en daarom zal zij leven.

In het jaar 1854 den 6n. April werd de tegenwoordig betreurde als een teeken van vreugde het leven in gedragen. Onder de gezegende lichtstralen van den lichtenden kandelaber van het heiligdom groeide dit leven. Wat was het schoon, bestraald als het werd door het licht des geloofs, dit kind te zien opgroeien met een onschuld van ziel, zooals slechts weinige kinderen toonen.

De helft van dit schoone ontviel den zachten knaap, toen hij nog onbewust meeschreiende met de weenenden als zesjarig kind zijn 27-jarige moeder zag neerliggen, verstijfd door den killen adem des doods. De vader, trouw aan zijn christenplicht, zocht een steun, een liefderijke moeder en zuster in haar, die, toen in het graf de moederlijke stem verstomde, voor allen leefde met zusterlijken zin. Toen kwam de knaap tot volle ontwikkeling, ik zou hem willen vergelijken bij den jongen Samuel. Hij meende een stem te hooren als Samuel, en hij ging als tot Heli den hoogepriester en sprak: „Spreek Heer uw dienaar luistert".

Altijd even rap, altijd even blijgeestig, altijd bereid om tot God te gaan, zoo was de ziel van dezen jongen knaap.

„Venite ad me!" Het is de roepstem Gods tot ons aller ziel, maar vooral tot deze ziel heeft die stem bijzonder gesproken.

Op zijn eersten H. Communiedag toonde hij een onschuld als van een Thomas van Aquino, een H. Aloysius. Een mystieke stem sprak tot hem uit het tabernakel „Kom tot mij!" En hij kwam, hij wilde priester worden.

Zijn studies maakte hij op het St. Dominicus-college te Nijmegen.

Hoe hebben wij hem daar gekend als een heerlijk opbloeiende lelie. Het was een zacht opstijgen op wieken van heilige genade, het was een naar God gaan als naar de bron des levens. Het was dan ook als een vreugdegang, toen de jongeling in het klooster Huissen binnenkwam om daar het kleed van den patriarch Dominicus te dragen en zich te geven aan zijn God. Daar zijn in het menschelijk leven gevoelens die men aan niemand openbaart, die niemand begrijpt, omdat ze bekend zijn aan God alleen. Maar als wij mogen besluiten uit wat voorafging, dan was voor dezen jongeling het professie-uur als een bruiloftsdag. Het kloosterleven, de studie, het tintelde alles van hooger leven in dezen uitverkoren leviet. De studie was hem als een spel, alles groeide uit hem als de bloemen in de lente. God sprak iederen dag opnieuw tot hem en telkens weer herhaalde hij: „Heer, hier ben ik om mijn plicht te doen".

Toen kwam de groote dag van genade, welke kwam over deze candide ziel. Candide van „candor", het woord is als de afstraling van het eeuwige licht. Die candor van den priesterlijken lach teekende zich af op zijn gelaat, glansde in zijn oog, schitterde uit heel zijn gestalte. Met vreugde begroetten de studenten van Nijmegen hem als hun professor. Maar God riep hem opnieuw: „Verlaat uw vaderland, uw vaderhuis, en volg mij in het verre missieland om de zielen te heiligen en te winnen.

Die gang naar Curaçao was alweer een gang naar een bruiloftsfeest. Zelden zagen we een missionaris zoo blijmoedig, zoo onbezorgd trekken naar het arbeidsveld.

De reis maakte hij over Lourdes. Daar ging hij zijn hemelsche moeder bidden. Toen hij op deze reis in een klooster van onze orde toefde, wilde de overste dat hij, vermoeid gelijk hij was, eenige uren rust zou nemen. Geheel uitgedost voor de reis viel hij in een diepen slaap, en zij moesten zijn kamer binnengaan om hem te wekken.

Verrast bleef de Fransche pater, die onzen provinciaal pater Reijuen vergezelde, op den drempel staan en riep bij 't zien van den slapenden missionaris spontaan uit: „Quel candeur !"

In de missie van Curaçao was weer heel zijn arbeid in den zin van „Spreek Heer, uw dienaar luistert!"

Daar arbeidde hij met heel zijn apostolische ziel. Daar waren in Curaçao nog misbruiken van woesten dans en geweld. De jonge missionaris ging er op uit, om zijn zieleijver te doen uitspreken in daden van moed, bijna van overmoed. Daar waren nog weinig priesters in de missie werkzaam, zoodat het eigenlijke parochiewerk nog niet ten volle kon plaats hebben. Zijn eerste werk was te gaan bezoeken 6000 zielen, van negerhut tot negerhut in de brandende zon, en het verslag van dat parochiebezoek was een voorbeeld van priesterlijke administratie en priesterlijken moed.

De stem van God sprak tot hem ook waar hij zich wendde tot zijn negers en vroeg: „Wend uw hart tot mij". En daarom was hij altijd in zoo'n bovennatuurlijke stemming, niets deerde hem, er was een die leefde, een die roept, met Hem was hij uitgegaan om te zaaien, met Hem ging hij uit om te maaien.

Toen hij voor de eerste maal terugkeerde op den vaderlandschen bodem, vond hij twee graven; naast zijn moeder was nu ook zijn vader te grave gegaan. Slechts een kleine kring van familie bleef hem nog over.

Toen voelde de missionnaris dat hij nog mensch was. De natuurlijke geestdrift van de jeugd was weg, maar de bovennatuurlijke geestdrift was gebleven.

Het tweede vertrek uit het vaderland viel hem zwaarder, maar God riep, en vielen er ook tranen van een, die hem het dierbaarst was van allen, hij vond zijn vader, moeder, zijn zuster en familieleden weer in zijn parochianen van het verre missieland.

Toen kwam de groote dag zijner verheerlijking. In de cathedrale kerk te Trinidad werd het evangelieboek opgelegd ten teeken, dat hij het evangelie had te verkondigen overal, waar hij kon. Daar zat hij op zijn troon, met zijn staf en zijn macht in volle heerlijkheid. Maar toch die heerlijkheid was niet meer dan de stem van God, van den Goeden Herder, die hem toeriep ook op zijn beurt een goede herder te zijn.

En hij is 't geweest.

Hij heeft de lasten van het episcopaat gedragen met al zijn blijdschap van vroeger, gelijk die straalde van zijn beminnelijk gelaat, toen wij hem voor negen maanden tot ons zagen terugkeeren. Maar toen had hij ook een stem gehoord, een stem, niet meer die van Samuel, maar hij zag zich neervallen als Saulus op den weg van Damascus, niet om op te staan in nieuwe kracht, maar om uit te roepen: „Heer, wat wilt Gij, dat ik doe?"

Noch de medische wetenschap, noch de liefderijke verzorging der zusters, eerst in het St. Franciscusgasthuis en later in het St. Antoniusgesticht, noch de vriendschap zijner medepriesters en de broederlijke geneheid der ordengenooten mocht hem beterschap schenken. Toen hem werd aangezegd, dat hij orde moest stellen op zijn zaken, toen voelde hij zich mensch.

Hij heeft geweend tien minuten, maar toen sprak hij ook zijn „fiat" met een blijdschap als van de engelen, die staan voor Gods troon, en in het eeuwig „fiat" hun taak en hun vreugde vinden.

Zoo heeft hij ons de les gegeven, hoe wij het leven waarde kunnen geven door te luisteren naar de stem van God.

Was zijn leven minder dan dat van hen, die luisteren naar de stem der wereld?

Is dat geen leven, als met de engelen Gods om te gaan, zoo intiem samen te zijn met God?

Drie aantrekkelijkheden waren er in het leven van dezen bisschop.

Allereerst de H. Maagd. Alles wat rein is in het leven voelt zich getrokken tot het reine beeld der moedermaagd. Tot haar zien zij op als tot de ster der zee, de gouden poort. Op zijn eerste reis naar Curaçao deed hij de belofte, dat hij nog eens terug zou komen in Lourdes, en toen hij als bisschop van zijn eerste bezoek aan Rome wederkeerde, trok hij niet het eerst naar zijn verwanten in het vaderland, maar ging hij eerst naar zijn moeder te Lourdes gelijk hij 20 jaar geleden beloofd had.

Moeder en kind, dat was de verhouding tusschen den bisschop en O. L. Vrouw van Lourdes.

Een tweede aantrekkelijkheid was zijn liefde tot het H. Sacrament.

De groote daad van iederen dag was zijn H. Offer, de groote troost ook van iederen dag van zijn lijden.

Uitverkoren priester! Voor God en zijn Kerk hebt gij getoond het ware leven, en wij zouden hier weenen als zij, die geen troost hebben, als we niet wisten, dat uw lichaam was een tempel van den H. Geest, welken gij dagelijks hebt opgesierd met de offers der H. Mis.

En dan de derde aantrekkelijkheid het heilig Kruis. Wat spreekt tot ons dat bisschoppelijk devies „Crux virtus mea!" Het Kruis was zijn kracht, het kruis gaf hem kracht; kracht om te lijden, geduld en berusting.

Dat kruis heeft de Bisschop gedrukt in zijn handen in bangen nood. Dat heilig kruis, onze eenige hoop, is zijn eenige ware leven geweest. Hij had geen anderen gloriekroon dan Jezus Christus en dien gekruist. Zoo was zijn intiem leven; en was 't geen buitengewoon gezegend leven?

Maar er is een openbaar leven bij uitstek geadeld en dat is zielen op te heffen, maatschappelijk zoowel als geestelijk. En dat te doen is de troon en de kroon geweest, het bruiloftsmaal voor dezen bisschop.

Overal den vrede te brengen van den godsdienst in de maatschappelijke kringen.

O, hoe zullen ze daarginds den vriendelijken bisschop missen in de arme negerhutten. Gij zijt vergaan, maar gij draagt de lichtende teekenen mede uit de huizen der melaatschen. Tot deze armen, verlatenen, bedroefden en uitgestootenen ging hij zoo gaarne. Hij had de kleinen lief en naast zijn moedertaal had hij de negertaal, het Papiamentsch het liefst van al, omdat hij in deze taal troosten kon de armen en de kleinen.

Maar hij waakte ook voor het hooger leven der beschaving. En vandaar zijn schoone strijd voor het onderwijs, waaraan hij alles heeft gegeven, zelfs de sieraden van zijn huis. Naast den tempel heeft hij gebouwd de school. Hij heeft ook de pers liefgehad met moderne liefde. Twee bladen de „Amigoe” en „La Cruz” waren zijne stichtingen, over deze strekte hij zijn armen uit. Hij wilde dat er een pers was ook voor de armen en kleinen. Hij was als 't ware, als ik 't zoo zeggen mag, een aartsvoorstander van het trottoirblad om de kleinen te brengen het Evangelie. Geloofskennis wilde hij hun geven, geloofskennis door de pers, want in de geloofskennis ligt alle beschaving.

Zoo heeft hij geleefd.

Maar nu kwam het laatste. Nog eens sprak de Heer: „Neigt uw oor, hoort en gij zult leven.”

Was hier geen tegenspraak?

Bont en blauw van angst en benauwdheid, was dat nog leven? Steeds uitzien naar pleegzusters, naar den arts, naar God en de menschen, alle organen schenen te worstelen in de beklemde bange borst.

Daar lag hij, maar in zijn handen was nog altijd het kruis en op zijn lippen nog altijd dat woord „fiat”, „het is goed”.

Dierbare bisschop, ordebroeder, goede burger van Nederland, trouwe dienaar der Koloniën, zoo hebben wij u gekend.

Maar boven deze baar verheft zich het heerlijke, zegenrijke, triompheerende kruis. O Kruis, onze hoop, in onze harten is bittere wee, in het kruis is onze hoop.

„Ik weet dat mijn Verlosser leeft”.

Ik ben gelukkig, dat ik een druppel van troost mag storten in het hart van een, die meer bedroefd is dan allen, en dat ik dezen troost mag putten uit het H. Kruis.

Heilig Kruis gij staat voor ons, gij roept ons, dat wij ons heiligen zullen in uw bloed. Als teeken van vrede en troost staat het boven hen die geluisterd hebben naar de stem, niet van de drievoudige begeerlijkheden der wereld, maar naar de stem van God.

Het oordeel is aan God, maar als de bisschop ons deze waarheid heeft geleerd: „neigt uw oor en komt tot mij, hoort en uw ziel zal leven”, dan mogen wij vertrouwen dat hij thans ook leeft in de hemelsche heerlijkheid.

Maar hij was een zondaar en een mensch; bidden wij daarom: Domine miserere peccatori. God ontfermt u over dezen armen zondaar......”

Na deze ontroerende rede, welke een uur duurde werden de vijf absoluties gegeven door den hoogeerw. deken Thier, den zeereerw. pater Prior Ant. Uyen, den zeereerw. pastoor Verhey en door Z. D. H. Mgr. Hofman.

Hiermede was de plechtigheid geëindigd.

Dien dag bleef het lijk nog in de kerk om den volgenden morgen acht uur naar het Maasstation te worden overgebracht. Om half elf vertrok de trein naar Arnhem, vanwaar de talrijke Geestelijken het lijk verder in volgkoetsen vergezelden naar Huisen. Door de kloosterlingen plechtig ontvangen, werd het lijk onder het wonderschoon ritueel gezang bijgezet in de Grafkelder der Paters waar ook Mgr. Joosten een laatste rustplaats vond. Tegen 5 uur in den namiddag nam de droeve plechtigheid een einde.

ONZE BEGROOTING

IN DEN

Kolonialen Raad.

VOORLOOPIG VERSLAG.

(Vervolg en Slot.)

Bij dit artikel werd speciaal herhaald hetgeen in de Algemeene beschouwingen is gezegd, omtrent het noodeloos te veel specificeeren der uitgaven.

Men gaf geredelijk toe, dat de toestand van de straten veel te wenschen overlaat en dat vooral de Breedestraat aan de Overzijde reparatie eischt.

Dat echter een goede macadamweg aan te leggen zou zijn, werd betwijfeld. Welk materiaal, want hierop alleen komt het aan, denkt het Departement voor dien aanleg te gebruiken?

Men meende, dat, wanneer de straten behoorlijk onderhouden werden en bij de keuze van het materiaal met zorg werd te werk gegaan, de tegenwoordige wijze van bestrating nog zoo slecht niet was.

Alvorens een oordeel uit te spreken over dezen post zouden de leden eerst het antwoord van het Bestuur op de hiervoren gestelde vraag omtrent het te gebruiken materiaal willen afwachten.

Gewezen werd echter op het feit, dat de onlangs aangeschafte straatwals geheel waardeloos is gebleken. Het feit pleit niet voor een zuinig beheer aan Openbare Werken.

Voorts werd gevraagd op welke berekening het opgegeven kostencijfer van de stoomstraatwals, n. l. f 5,50 per dag, wel steunt. Men meende dat, behalve het loon van den werkman en brandstoffen, er nog meer kosten aan het gebruiken van den wals verbonden zijn, b. v. olie, water enz.

Met ingenomenheid werd geconstateerd, dat het Departement van Openbare Werken teruggekomen is van het stelsel van aanleg van groote, kostbare dammen, en thans omhelst dat, door den Raad steeds verdedigd, van aanleg van kleine, weinig kostende en veel betere resultaten opleverende dammen.

Waardeering werd uitgesproken voor de plannen van het Bestuur om de Sint Anna-baai te verbeteren.

Men betwijfelde echter of voor het uitgetrokken bedrag een afdoende verbetering zou kunnen worden aangebracht, en meende dat in elk geval het werk door ter zake kundigen moest worden uitgevoerd. In overweging werd gegeven de uitvoering op te dragen aan een deskundige, hetzij uit Nederland, hetzij uit het buitenland, en wel bij openbare aanbesteding.

Onder dezen post behoorde, meende men, gebracht te worden de aanschaffing van den zandzuiger.

Art. 41 zal dan verhoogd moeten worden of wel pro memorie uitgetrokken.

Eenige leden brachten onder de aandacht van het Bestuur, dat door de gezagvoerders van verschillende stoomschepen geklaagd wordt over het ontbreken van lichten aan den Noord-westpunt en aan de Oostpunt van Curaçao. Het naderen van het eiland bij nacht wordt er zeer door bemoeilijkt en gevaarlijk gemaakt, terwijl de schepen, die zich op veiligen afstand van die punten houden, of wachten op het aanbreken van den dag, veel tijd verliezen.

Wat de Oostpunt betreft, meende men, op grond van deskundige informatie, dat het euvel ook zou zijn te verhelpen door het plaatsen van een sterker licht op Klein Curaçao.

Ook werd geklaagd over de zwakke verlichting van den havenmond. Opgemerkt werd tevens, dat één licht alleen aan elke zijde van den ingang niet voldoende is om de richting, waarin gestuurd moet worden, aan te geven. Er moesten aan elken kant meerdere op een rij zijn.

Men betreurde, dat niettegenstaande de verzekering van den gedelegeerde van het Bestuur bij de belastingherziening, dat de invoering van het nieuwe belastingstelsel, geen verhooging van uitgaven zou brengen, thans toch blijkt, dat het personeel aan de Ontvangkantoren tengevolge dier invoering versterkt moet worden en dat de traktementen van de Ontvangers, wegens meerder werk, verhoogd moeten worden.

Op het voetspoor van het Bestuur de traktementen van de Ontvangers van alle kleinere eilanden hier behandelende, onthield men zich van beschouwingen over de traktementen van de Ontvangers van Sint Eustatius en Saba, in afwachting van het antwoord van het Bestuur met betrekking tot de samenvoeging van het Gezaghebbers- en het Ontvangersambt op die eilanden.

Eenige leden wenschten te vernemen waaraan het voor de verschillende eilanden in het belang van cultures verleden jaar uitgetrokken bedrag besteed is.

Men maakte de opmerking, dat er dagelijks te Curaçao schepen geladen met houtskolen van Bonaire aankomen. Ook wordt er veel kalk gebrand. Men vroeg of op Bonaire de bosschen daardoor niet te veel uitgekapt worden. Ook werd gevraagd hoeveel voordeel het Gouvernement van den houtkap op het domein geniet, en hoe het gesteld is met de contrôle over de kalkbranderij.

Men meende, dat, indien de registratie afgeschaft werd en er enkele andere kleine vereenvoudigingen in de administratie werden gebracht, de klerk, waarvoor hier het salaris wordt uitgetrokken, wel zou kunnen vervallen.

Men gaf dringend in overweging om een einde te maken aan de proefnemingen op landbouwgebied op Sint Eustatius. Alleen aan den katoencultuur, die kans van slagen biedt, wenschte men ondersteuning verleend te zien.

Ook voor verbetering van de kippenfokkerij behoefde geen geld op de begrooting uitgetrokken te worden; evenmin voor de bijenteelt.

Enkele leden zouden gaarne vernemen hoeveel bijenkorven er op Sint Eustatius wel zijn.

Dat den Gezaghebber eene vergoeding zou behooren te worden toegekend voor het toezicht op de cultures, of liever proefnemingen, kon men volstrekt niet inzien.

De werkkring van den Gezaghebber is waarlijk niet zoo uitgebreid, dat hij voor het toezicht op de cultures eene vergoeding zou moeten genieten.

Waar men vroeger ook aan eene andere gemeente dan de Roomsch Katholieke eene subsidie heeft verleend voor kerkherstelling, zou men ditmaal, nu het een arme gemeente [Saba] geldt, geen bezwaar maken tegen dezen post.

Men vertrouwde echter, dat niet weder gelden voor dergelijke doeleinden op de begrooting zullen worden aangevraagd. Het bouwen en onderhouden van kerken is een zaak, die uitsluitend de betrokken gemeente aangaat.

Men vroeg of niet zou kunnen worden afgezien van het bouwen van den steiger op Saba.

Er schijnen toch niet te onderschatten technische bezwaren aan den aanleg verbonden te zijn.

De ervaring met den steiger van Sint Eustatius had bovendien verscheidene leden zeer pessimistisch gestemd ten opzichte van den hierbedoelden

Verscheidene leden merkten op, dat de assurantie van 't Gouvernementsstoomschip best achterwege kan blijven. De kosten zijn toch, in aanmerking nemende de waarde van het schip, zoo buiten alle verhouding tot de risico in deze wateren, dat het veel voordeeliger schijnt het schip ongeassureerd te laten.

In minder dan acht jaren zullen de assurantiekosten, naar het bedrag dat hier geraamd is, meer bedragen dan de waarde die het vaartuig dan op de balans zal vertegenwoordigen.

Algemeen was men van oordeel, dat waar zonder eenige toelichting omtrent de rentabiliteit van het bedrijf, zonder eenige aanwijzing omtrent de mogelijkheid van export van geconserveerde visch, zulke voor het budget der Kolonie betrekkelijk groote sommen worden aangevraagd, de aangevraagde credieten voor proefnemingen niet voor inwilliging vatbaar waren.

Men had trouwens, nu men ondervonden heeft wat voor onkosten er aan het bedrijf verbonden zijn, hoegenaamd geen vertrouwen meer in de rentabiliteit van het visscherijbedrijf

De Kolonie toch is omringd van vischmarkten, waarop het Koloniaal product niet met vrucht kan concurreeren.

Waarschijnlijk zal zelfs in het gebied der Kolonie ingevoerde geconserveerde visch tegen lagere prijzen kunnen worden aangeboden dan de binnenlandsche.

MIDDELEN.

Grondbelasting. Eenige leden stelden de vraag, waarom de huurders of pachters van Gouvernementsgronden, die op die gronden gebouwen hadden neergezet, niet in de grondbelasting zijn aangeslagen.

Andere leden merkten op, dat dit waarschijnlijk niet is geschied omdat volgens de verordening, aan de hand van de jongste jurisprudentie van den Hoogen Raad, de eigenaar van den grond behoort te worden aangeslagen ook voor het op zijn grond door anderen gebouwde.

Eerstbedoelde leden wezen er echter op, dat de Raad van Beroep voor de grondbelasting in tegenovergestelden zin eene beslissing heeft genomen.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 30n. Maart 1910.

De Commissie van Rapporteurs,

Ed. S. Lansberg.
J. C. B. Forbes.

Memorie van Antwoord.

Algemeene Beschouwingen.

1. Aan den wensch van den Raad om zooveel mogelijk eenvoud te brengen in de inwendige huishouding der kolonie zal ondergeteekende trachten te voldoen; doch men bedenke, dat dit slechts geleidelijk kan gaan, en dat er bij dat streven rekening moet worden gehouden met de eigenaardige plaatselijke toestanden en omstandigheden, die zich dikwijls als hinderpalen in den weg stellen.

Kon, om een voorbeeld te noemen, ondergeteekende het ambtenaarscorps geheel opnieuw samenstellen, hij zou zeker minder krachten noodig hebben; doch waar er nu, bij de vele uitstekende ambtenaren, eenigen zijn die weinig kunnen praesteeren, en het natuurlijk niet aangaat dezen maar eenvoudig te ontslaan, moet hij er zich voorloopig grootendeels toe bepalen, om goed toe te zien, dat er alleen knappe jongelui als aspirant-ambtenaren worden aangenomen, en dat, als er plaatsen openvallen, het werk zoo verdeeld wordt, dat er nu en dan, waar dit mogelijk is, een ambtenaar van een der kantoren kan uitvallen.

Ook het feit, dat onze kolonie uit zoovele kleine eilanden bestaat, maakt die vereenvoudiging moeilijk. Hetgeen voor de hand ligt. Waren de drie Bovenwindsche eilanden één, men zou bijna met één stel ambtenaren het werk kunnen doen, waar men er nu drie voor noodig heeft.

Ondergeteekende is met den Raad van meening, dat op Saba de vereeniging der betrekkingen van gezaghebber en ontvanger wel mogelijk is. Toen onlangs de ontvanger van Saba, de heer Jonckheer, naar St. Martin was, heeft de gezaghebber 3 maanden lang het ontvangerschap waargenomen. Het ligt nu in de bedoeling van ondergeteekende om, zoo dit mogelijk blijkt, bij vertrek van den Verificateur, deze betrekking op te dragen aan den heer Jonckheer, en dan den gezaghebber van Saba met het ontvangerschap te belasten,

Later zal getracht worden dat systeem ook op St. Eustatius in te voeren. Voorloopig acht ondergeteekende dat echter niet raadzaam en doenlijk, omdat de heer van Grol er zich te veel heeft te bemoeien met de katoencultuur, waarvan voor goed moet worden uitgemaakt of zij werkelijk loonend kan heeten. Den gezaghebber nu door andere werkzaamheden zoo te binden, dat hij zich met die culture weinig meer zou kunnen bezighouden, zou onpraktisch zijn. Of de combinatie van gezaghebber en ontvanger ook op St. Martin mogelijk is, zal worden nagegaan. Men bedenke echter, dat de ontvanger tevens is officier van justitie, en ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht, zoodat er toch altijd iemand moet wezen, die die betrekkingen waarneemt.

2. De toeneming van de werkzaamheden op de ontvangerskantoren door de invoering der registratie is niet zoo beduidend als de Raad schijnt te veronderstellen.

Op Curaçao zijn gedurende 1909 in het registratie—register beschreven 70 bladzijden. Trekt men daarvan af de ruimte der vakken gebezigd voor dagelijksche afsluiting, dan blijven er 25 bladzijden over.

De werkzaamheden der uitvoering der registratieverordening eischen ten kantore Curaçao zeker geen uur arbeid per dag en op de andere kantoren beteekenen zij nog minder.

Dat de toepassing der Successiebelasting verordening aan de Ontvangers zware eischen stelt, vooral op het gebied van het burgerlijk recht, is volkomen waar.

Aan dat bezwaar wordt eenigszins tegemoet gekomen, doordat voor de rechtsberekening op Curaçao steeds overleg gepleegd wordt met den Inspecteur der belastingen of den Administrateur van financiën.

Ook de ontvangers op de andere eilanden hebben de instructie, zooveel mogelijk den Inspecteur der belastingen te raadplegen. Intusschen komen eenigszins belangrijke boedels op de eilanden zoo hoogst zelden voor, dat dit overleg bijna nooit noodig is.

De verordening zelve kon moeilijk eenvoudiger worden gemaakt en van afschaffing der Succesiebelasting zal wel geen sprake kunnen zijn.

Economisch is die belasting een der best te verdedigen heffingen, terwijl een bate van f 4.000.— voor de kolonie zeker niet gering mag heeten.

Bovendien wordt de gemeenschap in verband met de Successiebelasting ook uit een ander dan fiscaal oogpunt gebaat.

De Successie—memorie komt dikwijls tegemoet aan het in deze kolonie maar al te vaak, tengevolge van niet naleving van wettelijke voorschriften, gevoeld gemis van een inventaris.

Voorts heeft haar indiening ten gevolge, dat ten registratiekantore een volledige boekhouding der overgangen van onroerend goed *ter zake des doods* wordt gehouden.

Die boekhouding is het noodzakelijk complement van die der hypotheekbewaarders, welke alleen de overgangen onder *levenden* betreft.

Overwogen wordt reeds, of het niet mogelijk is, den hypotheekbewaarder, door hem bijv. tweemaal per jaar de registers in kwestie der ontvangers toe te zenden tot een *volledige* boekhouding, wat het onroerend goed betreft, in staat te stellen.

Met den wensch van den Raad, dat de posten op de begrooting niet al te veel gespecificeerd worden, zal ondergeteekende in het vervolg gaarne rekening houden. Ook kan hij den Raad verzekeren, dat zoo hij overtuigd is, dat er ergens vereenvoudigingen kunnen worden ingevoerd, hij er niet tegen op zal zien, bestaande wetten met dat doel te veranderen.

Dat het nut der registratie als hulpmiddel voor de uitvoering der Successie- en inkomstenbelasting vrijwel illusoir is, kan ondergeteekende niet toegeven. Voor de Successiebelasting is het hulpmiddel van zeer groot nut.

Door de registratie neemt de ontvanger kennis van huwelijkscontracten, testamenten, inventarissen, scheidingen, verklaringen van erfrecht, etc. akten dus, die voor de toepassing der successiebelastingverordening van het hoogste belang zijn.

Bovendien kan ondergeteekende ook voor de registratieverordening wijzen op algemeene belangen die bij hare uitvoering betrokken zijn.

Zoo kwam het vroeger herhaaldelijk voor, dat een huwelijkscontract of testament in vergetelheid geraakte en geen effect had,

Bij de thans ingevoerde boekhouding zal dat onmogelijk zijn.

Huwelijkscontracten en testamenten worden (de eerste bij de registratie, de laatste bij de driemaandelijksche viseering der repertoires van de notarissen) geboekt op Alphabetische tafels.

Krijgt nu de Ontvanger van den Ambtenaar van den Burgerlijken Stand de lijst van sterfgevallen, dan worden de tafels nageloopen en eventueel de bewaarders der minuten of de belanghebbenden zelve gewaarschuwd, dat er huwelijkscontracten of testamenten bestaan.

Ook als controle middel op de notarissen kan de registratie nuttig zijn.

Art. 58 van het reglement op het notarisambt zegt: Ieder ambtenaar, die in de uitoefening zijner bediening een overtreding van het reglement ontdekt is verplicht daarvan terstond kennis te geven aan den Procureur-generaal.

Ook hier kan dus, evenals in Holland, de Ontvanger der Registratie de aangewezen ambtenaar geacht worden, om toe te zien, of de notarissen hun plicht doen.

Het is waar de registratie heeft eenig tijdverlies ten gevolge. Doch dat is tot een minimum beperkt door de opdracht, aan de ontvangers gedaan, om spoedvereischende akten onmiddellijk te registreeren.

Acht ondergeteekende dus de afschaffing der registratie, die plus minus f 700. — opbrengt, niet gewenscht, hij zal gaarne overwegen, in hoeverre de vrijstellingen kunnen worden uitgebreid.

Wat de opmerkingen omtrent de Successiebelasting betreft, verwijst ondergeteekende naar het hiervoren te kennen gegevene, waaraan hij nog het volgende kan toevoegen.

Kleine boedels vallen buiten de successiebelasting. De vrijstelling is zelfs ruim (zie art. 60 der successiebelastingverordening].

Dit neemt niet weg, dat de ontvanger de bevoegdheid heeft om, zelfs als er geen recht verschuldigd is, *aangifte* te vorderen.

Van die bevoegdheid wordt echter geen gebruik gemaakt bij nalatenschappen van lieden van wie een ieder weet, dat zij zoo goed als niets bezaten.

Alleen wanneer onroerend goed is nagelaten is er dan gewoonlijk een heel eenvoudige memorie noodig; doch zelden zal in dergelijke gevallen de bijstand van notaris of praktizijn noodig zijn, de ambnaren zijn hun er meestal mee behulpzaam.

Ondergeteekende geeft toe, dat aan de zegelwet gebreken kleven. Er zullen dan ook voorstellen worden gedaan tot wijziging der verordening. Het gewenschte van vrijstelling der audientiebladen in burgerlijke zake en van de beperking van art, 32 der Zegelverordening tot afschriften, was ook hem niet ontgaan. Vrijstelling der declaratiën van schuldeischers der kolonie wordt eveneens ernstig overwogen.

Ook voor ondergeteekende geldt de mededeeling, gedaan in de aangehaalde missive, dd. dd. 2 September 1909 No. 2358, dat de volle aandacht van het Bestuur gevestigd blijft op de vraag of niet de grens der belastingplichtigheid voor de gebruiksbelasting moet verplaatst worden.

Waar de gegevens, noodig ter beoordeeling der vraag eerlang aanwezig zullen zijn, mag de Raad op het schrijven der commissie van rapporteurs, dd. 10 Augustus 1909 spoedig een antwoord verwachten.

3. De financieele moeilijkheden, waarmee vele eigenaars van groote plantages te kampen hebben, grootendeels toe te schrijven aan de diefstallen van vee en landbouwproducten, voornamelijk van dividivi, komt ondergeteekende niet juist voor.

Dat er nu en dan wat geiten en dividivi gestolen worden, zal niet worden ontkend, maar dat die diefstallen op zoo'n groote schaal zouden plaats hebben, als somtijds wordt beweerd, meent ondergeteekende niet te kunnen toegeven. Door den districtmeester van het 2e en 3e district werd dit o. a. positief tegengesproken.

Een groot deel van de schuld ligt hier ook bij de plantagehouders zelf, die op hun uitgestrekte gronden niet voldoende toezicht laten houden.

Het kan niet ontkend worden, dat de tijd van de politie tegenwoordig in de buitendistricten te veel wordt in beslag genomen door het rondbrengen van belastingbiljetten, aanmaningen etc. Van die werkzaamheden, die niet bepaald tot hun ambt behooren, zullen zij grootendeels ontlast moeten worden, om beter hun eigenlijken politiedienst te kunnen verrichten.

Het denkbeeld om de kommiezen der belastingen bevoegd te verklaren, om de verordening op het vervoeren van producten van de plantages uit te voeren, zal gaarne door ondergeteekende worden overwogen.

Ofschoon de gedeelten van het eiland, waarover de werkzaamheden van beide districtmeesters zich uitstrekken, wel zeer groot zijn, verklaarden de districtmeesters toch, dat zij, eenmaal hun district goed kennend, het werk wel af kunnen; al is het ook, dat de districtmeester van het 2de en 3de district zeker viermalen in de week s' avonds tot elf of 12 uur moet zitten arbeiden.

Het aanstellen van een derden districtmeester, die hem voor een deel van den arbeid zou ontlasten, achtte de districtmeester van het 2e en 3de district nog niet noodig.

Daar er voor een derden districtmeester, zelfs in geval hij vrije woning heeft, pl. m. f 2.000.— zou moeten worden uitgetrokken, voor traktement en paardengeld, heeft ondergeteekende gemeend, voorloopig nog geen voorstel in dien geest te moeten doen, ofschoon hij wel van oordeel is, dat het 2e en 3e district op den duur aan een persoon te veel werk zal geven.

Het is waar, dat het meeste slachtvee wordt ingevoerd.

Terwijl er op Curaçao in 1909 geslacht zijn pl. m 950 runderen, werden er over dat jaar 781 runderen, de meesten ter slachting, ingevoerd.

Wordt, met een protectionistisch doel, het invoerrecht van runderen verhoogd, dan zullen de plantagehouders daardoor wel iets winnen, doch of de verbetering een aanmerkelijke zal zijn betwijfelt ondergeteekende.

Intusschen zal hij deze aangelegenheid gaarne overwegen, in verband met het te verwachten rapport der commissie van het groot landbouwbedrijf.

Omtrent de quaestie van het kwijtschelden van achterstallige pachtpenningen aan pachters van gouvernementsgronden kan ondergeteekende den Raad het volgende mededeelen.

Van verschillende kanten werd er destijds op gewezen, dat men het onbillijk vond, van huurders van gouvernementsgrondjes de pacht op te vorderen van jaren en jaren her, tot van 12—14 jaren geleden.

Men redeneerde, óf die menschen waren indertijd, in de droge jaren, zoo arm, dat zij niet konden betalen, óf het Bestuur heeft zijn plicht verzuimd met de huur te laten loopen. Nú, na zooveel jaren, die pacht, welke volgens het Burgerlijk Wetboek al lang verjaard is, nog op te eischen, is niet billijk.

Ondergeteekende was die meening ook toegedaan, en schreef den districtmeesters, van wie er een vroeg, om een gedeelte van die oude pacht — waarvan het innen hem veel last bezorgde — te mogen afschrijven, de pacht van meer dan vijf jaren her niet meer op te eischen opdat de huurders— die toch feitelijk allen arm zijn — met de betaling zouden kunnen bijkomen, en dan voortaan geregeld bij zouden kunnen blijven.

4. Of het mogelijk is, zonder groote kosten, een praktische cursus op te richten voor de opleiding tot de zeevaartkunde zal door ondergeteekende worden nagegaan.

Om ook na zonsondergang met eventueel buitenliggende schepen seinen te kunnen wisselen, zou het personeel van den seinpost in het Waterfort verdubbeld moeten worden. De seinmeester en seinwachter, die

van zonsopgang tot zonsondergang werkzaam zijn, kunnen niet in den nachtdienst voorzien.

Aangenomen, dat voor laatstgenoemden dienst 2 geschikte personen te verkrijgen zijn tegen de thans gegeven bezoldiging, dan zou de meerdere uitgave voor personeel f 720.— per jaar bedragen.

Hierbij komen dan nog de aanschaffing- en onderhouds-kosten, benevens brandstof voor de lichtseinen.

Aangezien schepen slechts zelden des nachts buiten de haven blijven op zoo korten afstand, dat wisselen van lichtseinen mogelijk is, acht ondergeteekende het voor handel en scheepvaart te verkrijgen nut vooralsnog niet evenredig aan de te maken kosten.

5. Of de beschouwingen, vastgeknoopt aan de uitkomsten van het belastingstelsel van het jaar 1909, wel geheel juist zijn, meent hij te mogen betwijfelen.

In de memorie van toelichting is er op gewezen, dat de opbrengst voor 1909 het midden houdt tusschen die voor het voordeelige jaar 1907 en het nadeelige 1908.

Thans wordt in het voorloopig verslag de opmerking gemaakt, dat ook in 1909 de economische toestand bijzonder ongunstig is geweest.

Ondergeteekende wijst daarentegen op de volgende cijfers, geput uit de cijfers van de koloniale verslagen.

Invoer op het eiland Curaçao.

1906	1907	1908	1909
f3,152.584	f3,750.863	f2,811.538	f3,217.018

Uitvoer.

1906	1907	1908	1909
493.103	432.959	221.569	356.548

Daaruit ziet men, dat 1909 aanmerkelijk beter was dan 1908. Dit blijkt ook uit de aanzuivering in 1909 van achterstallige belastingen. Zoo beliep, terwijl de raming der grondbelasting voor 1909 f 50,000.— en het kohier voor dat jaar f 51,000.— bedroeg, de opbrengst in 1909 f 63,165 — door welke omstandigheid het totaal opbrengstcijfer van 1909 belangrijk is geflatteerd.

Men geve er zich voorts rekenschap van dat de gespannen verhouding met Venezuela (waarvan de nadeelige gevolgen door het verblijf der vele oorlogsschepen trouwens eenigszins zijn verminderd) in 1909 korter heeft geduurd dan 1908 en dat na de crisis, belangrijke inkoopen zijn gedaan, eene omstandigheid, die de opbrengst van het invoerrecht is ten goede gekomen.

Ook verlieze men bij de vergelijking met opbrengstcijfers over vorige jaren het onder normale omstandigheden te verwachten jaarlijksch accres der middelen niet uit het oog.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Mgr. Van Baars.

Ook in de verschillende buitenparochies en op de eilanden was de deelneming bij het overlijden van onzen geliefden Bisschop zeer groot. Overal is een plechtige uitvaartdienst gezongen, overal onder buitengewonen toeloop van Geloovigen.

Op de Bovenwindsche eilanden hebben de drie parochies gelden bijeengebracht om een krans te leggen op het graf van Monseigneur.

De „Scylla"

Het is reeds jaren geleden, dat een Engelsch Oorlogsschip onze haven aandeed. De Engelsche kruiser *Scylla* werd derhalve Donderdagmiddag door een groote menigte volks bij het binnenkomen begroet, nadat het fort de voorgeschreven saluutschoten had gelost.

De *Scylla* werd in 1891 uit staal gebouwd, is 91 M. lang en 13 M. breed en heeft 5,3 M. diepgang; het meet 3400 ton, en is bemand met 268 koppen.

Het is gekomen van Carthagena en zal Maandag naar St. Lucie vertrekken. Gouverneur en Consul brachten bereids een bezoek aan boord en werden met de gebruikelijke eerbewijzen ontvangen.

Het schip is ter bezichtiging heden van 4—6, morgen van 1—5 uur.

Postspaarbank.

Met genoegen zagen wij uit het jaarverslag, dat het aantal inleggers in het afgeloopen jaar met 172 vermeerderde en 3611 bedraagt met een gezamenlijk tegoed van f162.011-77½ of f15,093,39½ meer dan het vorig jaar.

Vaarwel.

Met de *Prins Willem I* zal de Heer G. L. van Lanschot Hubrecht, Inspecteur der Belastingen, naar Trinidad vertrekken om aldaar op een der nieuwe vruchtenbooten der K. W. I. M. te gaan naar New York en via N. Y. naar Nederland terug te keeren.

De Heer Hubrecht heeft de Kolonie aan zich verplicht door de tactvolle wijze waarop hij bij de invoering der nieuwe belastingen alhier is opgetreden. Daarvoor zijn wij allen ZEd. oprecht dankbaar.

Een voorspoedige reis en blijde thuiskomst zij hem toe gewenscht.

Promotie.

Met ingang van 1o. Mei 1910 zijn benoemd:

tot Inspecteur der belastingen de heer A. G. Statius Muller, 1ste Commies, Adjunct-Inspecteur der belastingen;

tot 1ste Commies, de heer H. A. Willemsen, 2e Commies;

tot 2e. Commies, de heer W. J. H. B Gravenhorst, Adjunct-Commies;

tot Adjunct-Commies, de heer C van den Berge, Klerk;

tot Klerk, de heer H. Forbes Schotborgh, Aspirant-Klerk;

en tot Aspirant-klerk, de heer P. T. S. Kafft, geemployeerde.

Onze hartelijke gelukwenschen.

Halley!

Op 18 April werd de veel besproken komeet door ons voor 't eerst met 't ongewapende oog gezien. Waarschijnlijk zou zij 4 à 5 dagen vroeger zichtbaar zijn geweest, indien wolken en nevel het gezicht niet hadden belemmerd. Zij is duidelijk als komeet te herkennen, daar zij zich niet als een helderlichtend punt, zooals eene ster, maar als een nevel voordoet. In grootte komt zij eene ster van de 1e grootte nabij.

Stand, 's morgens om half vijf, in het sterrenbeeld de „Visschen", ± 6° ten Noorden van 't oostpunt, 12° boven den horizon, dus ten Noorden van Venus en wat lager. Op 28 April zal zij ± 36°. van de zon verwijderd staan. Op 1 of 2 Mei zal Venus ongeveer midden door den staart gaan. Misschien geeft dat nog iets te zien op Venus zelf. In den nacht van 18 op 19 Mei passeert de komeet de Aarde, waarvan wij wel niets zullen merken; misschien toch iets aan 't avond- en morgenrood.

De staart, gezien met het ongewapende oog, strekt zich uit over eene lengte van 3 à 4 graden. Hij wordt natuurlijk de volgende dagen beter zichtbaar en schijnbaar ook langer. De lengte is niet bekend, maar de afstand van de kern tot de Aarde zal, volgens de laatste berichten 21.000.000 K. M. bedragen.

Na 18 Mei wordt zij weer avond komeet en blijft dit, totdat zij weer in het onmetelijk ruim verdwijnt. Na 18 Mei prijkt zij aan den Westerhemel en alsdan zal zij in haar volle glorie in de eerste avonduren zichtbaar zijn.

De Prinsendag

had dit jaar toch iets bizonders. Gouverneur Mr. Nuijens reed voor het eerst uit in ambtsgewaad om bij de parade de troepen te inspecteeren. Natuurlijk werd Z. H. E. G. gekiekt.

Onmiddelijk na afloop der parade begaf zich de Weledelgestr. Heer Brusse, adjudant van den Gouverneur, naar de woning van den Venezolaanschen Consul om hem de gelukwenschen van den Gouverneur over te brengen bij de inluiding van het eeuwfeest der Onafhankelijkheid.

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd.

513 ratten
2336 muizen.

Koloniale Raad.

Bij Kon. besl. van 26 Maart zijn met ingang van den tweeden Dinsdag van Mei a. s. benoemd tot leden van den Kolonialen Raad der kolonie Curaçao H. M. Penso, Edwin Senior, H. P. de Vries en J. C. B. Forbes.

Gefeliciteerd.

De „Prins Willem II".

De directie van de K. W. I. M. deelt mede, dat aan de nagelaten betrekkingen van de bemanning van de *Prins Willem II* een jaarlijksche uitkeering zal worden gedaan. Zij zal geen liefdegiften in ontvangst nemen.

Vad.

* * *

Te 's Gravenhage heeft zich een comité gevormd tot ondersteuning van de nagelaten betrekkingen der bemanning van het stoomschip *Prins Willem II*, welk comité bestaat uit de heeren mr. P. A. A. Bucaille, rechter in de kolonie Suriname, met verlof, Waldeck Pyrmont-kade 108; G. W. Wiebenga, oud-expert bij de Veritas, Beeklaan 426; H. Hillen, hoofdcommies bij de Algemeene Rekenkamer, Adriaan Pauwstraat 7; B. Boekhoudt, districts-commissaris in de kolonie Suriname, met verlof, Charlotte de Bourbonstraat 43.

* * *

Ook in Suriname heeft zich eene commissie samengesteld om gelden in te zamelen voor de nagelaten betrekkingen van de omgekomenen bij de ramp van het ss. Prins Willem II.

De commissie bestaat uit de heeren: Mr. H. Benjamins, voorzitter, C. M. H. Kroesen, D. J. van Meerendonk, C. Peereboom, H. E. Meyers, J. R. Samson, A. Salomons en W. R. Menkman.

Aangevaren.

Begin April heeft des nachts de mailboot die wekelijks naar Saba, Statius en St. Kitts gaat een sloep van Anguilla aangevaren. *Beide booten waren zonder licht.* De Engelsche sloep zonk onmiddelijk; vier matrozen konden zich nog redden en werden door de mailboot opgenomen, maar de kapitein verdronk.

Dr. J. Schrijnen,

De zeereerw. zeergel. heer dr. J. Schrijnen, leeraar aan het bisschoppelijk Gymnasium te Roermond, is benoemd tot Lector aan de Rijksuniversiteit te Utrecht vanwege de S. Radboud-Stichting om onderwijs te geven a. in de vergelijkende klassieke taalkunde en b. in de kultuurgeschiedenis der christelijke oudheid. Bij koninklijk Besluit is deze benoeming goedgekeurd.

Met voldoening zal deze benoeming vernomen worden. Dr. J. C. F. H. Schrijnen werd, naar *De Tijd* meedeelt, in 1869 te Venlo geboren; in 1891 promoveerde hij te Leuven summa cum laude tot doctor in de klassieke letteren op het proefschrift: „Le phénomène de l's mobile dans les langues classiques".

Van de hand van dr. Schrijnen verschenen behalve verschillende brochures eene „Inleiding tot de studie der vergelijkende Indogermaansche Taalwetenschap", eene „Schets der Romeinsche publieke antiquiteiten", waarvan de derde druk ter perse is en onlangs nog „Essay en studiën in vergelijkende godsdienstgeschiedenis, mythologie en folklore."

Vast medewerker is dr. Schrijnen van tal van tijdschriften op taal- en letterkundig gebied.

Na zijn promotie te Leuven volbracht dr. Schrijnen zijn theologische studiën te Roermond, waar hij in 1894 tot priester werd. In 1893 werd hij benoemd tot leeraar van het Bisschoppelijk College te Roermond, waar hij een ruim deel had aan de opleiding tot de eind-examens van het Gymnasium.

Staatscommissie tot GrondWetsherziening.

Bij Kon. Besluit van 24 Maart is ingesteld een Staatscommissie tot onderzoek der vraag, welke wijzigingen in de Grondwet behooren te worden gebracht. Aan de commissie is opgedragen aan de Koningin voorstellen te doen, welke zij dienaangaande noodig acht;

bepaald, dat de commissie nopens alle zaken, waaromtrent zij niet eenparig oordeelt bij meerderheid zal beslissen, doch dat afzonderlijke adviezen mogen worden uitgebracht.

De staatscommissie is als volgt samengesteld: lid en voorzitter de Minister van Binnenlandsche Zaken; lid en onder-voorzitter Jhr. Roëll, Lid der Eerste Kamer. Leden: de heeren Van Citters, Commissaris in Gelderland, de Tweede Kamerleden Van Doorn, Drucker, het Eerste Kamerlid Van der Feltz, de Tweede Kamerleden Van Idsinga, Dr. Kuyper, Staatsraad Cort van der Linden; de Tweede Kamerleden Loeff, de Savornin Lohman, Van Lynden van Sandenburg, O. F. M. A. van Nispen tot Sevenaer, Nolens, Staatsraad Oppenheim, het Eerste Kamerlid Reekers, de Tweede Kamerleden Troelstra, Tydeman, en het Eerste Kamerlid Van Asch van Wijk.

Als secretaris zal fungeeren mr. Kan, secretaris-generaal aan het Departement van Binnenl. Zaken, als adjunct-secretarissen jhr. mr. W. D. de Jonge, adjunct-commies aan het Dept. van Binnenl. Zaken en mr. Thorbecke, advocaat en procureur.

De instelling der Staatscommissie, die zal hebben te onderzoeken welke wijzigingen in de Grondwet behooren te worden aangebracht, is een feit.

De commissie is veel uitgebreider dan die, welke onder het Kabinet de Meester werd ingesteld. Zij heeft buitendien op die commissie *dit* voor, dat 1e haar taak minder beperkt is. 2e *alle* partijen in haar boezem zijn vertegenwoordigd.

Het kiesrecht werd door de vorige regeering buiten het onderzoek der door haar benoemde commissie gesteld en van de politieke partijen bleven er twee onvertegenwoordigd: de sociaaldemocraten en... de antirevolutionairen!

Het ministerie heeft daarvoor — en niet ten onrechte — veel moeten hooren.

Dat men een partij, als die der anti-revolutionairen, passeerde, was hoogst onpolitiek; en dat de sociaal democraten werden vergeten, getuigde niet van dankbaarheid jegens een fractie, met welker kiezers de liberalen gezamenlijk dem stembusstrijd hadden gevoerd en op wier steun zij ook waren aangewezen in de Kamer.

Harde woorden zijn toen daarover gesproken en geschreven. Het *Volk* sprak zelfs van een politiek bedrog.

Het tegenwoordig Kabinet heeft geen de minste verplichting jegens de sociaal-democraten, maar het was toch zoo verstandig ook aan die partij een stem te geven in het kapittel.

De onpartijdigheid werd door het Rechtsche ministerie zoo goed betracht, als men slechts wenschen kan.

En ook in ander opzicht was de Regeering gelukkig in het formeeren dezer commissie.

Aan mannen van erkende bekwaamheid is het werk van de voorbereiding der Grondwetsherziening toevertrouwd, zoodat belangrijke adviezen als vrucht van hunnen arbeid zijn te verwachten.

Wellicht valt de opmerking te maken, dat het aantal Kamerleden *te* overwegend is in de commissie, anders gezegd, dat er meer niet-Kamerleden hadden kunnen worden benoemd.

En ook zullen vermoedelijk sommigen het element der jongeren talrijker gewenscht hebben, dan het in deze commissie werd gerepresenteerd.

Dat een politiek tegenstander als jhr. mr. Roëll als vice-president werd benoemd legt mede getuigenis af van de onbekrompen gezindheid, welke de regeering bezielt.

Een echt nationaal werk belooft daarom de in voorbereiding zijnde grondwetsherziening te worden.

Wij herinneren ons, dat in 1905 door mr. Van Idsinga een polemiek werd gevoerd met de „*de Nederlander*" over het zitting nemen in de Staatscommissie.

De christelijk-historische afgevaardigde meende, dat, wie tegenstander van grondwetsherziening kon nemen.

Uit het feit, dat hij thans tot de benoemden behoort, mag men opmaken, dat bij den afgevaardigde voor Bodegraven geen bezwaar meer tegen grondwetsherziening bestaat.

En vermoedelijk is ook bij geen der andere leden zulk een bezwaar aanwezig, al kunnen, gelijk de ondervinding bewijst, personen, die geen grondwetsherziening wenschen, toch in een voorbereidingscommissie zitting nemen.

Intusschen is de herziening thans aan de orde gesteld, en daarmee de kiesrecht-quaestie.

En op goede gronden mag de hoop worden gekoesterd, dat met bekwamen spoed zal worden gearbeid, opdat het nog in *deze* vier jarige periode tot voorstellen en *daden* kome.

Het Centrum.

Huisvlijt.

Hoewel de Tentoonstelling voor Huisvlijt, welke dezen zomer te Scheveningen zal worden gehouden, een nationale is en ook zonder meer bedoelt de huisvlijt in Nederland te ontwikkelen en te verbeteren, zal toch de buitenlandsche afdeeling, daaraan verbonden, niet het minst interessante en zeker niet het minst bezienswaardige deel der tentoonstelling uitmaken.

Aan deze buitenlandsche afdeelig wordt veel zorg besteed en getracht wordt daarin bepaaldelijk een beeld te geven van wat door andere landen op het gebied der huisvlijt wordt gedaan. Reeds vroeger werd gemeld, dat Zweden schitterend zou zijn vertegenwoordigd. Denemarken eveneens door de zorgen van zijn kunstvlijt- en huisvlijtvereenigingen.

Een Noorweegsche collectie zal niet ontbreken. Van Rusland hoopt men in het Czaar-Peterhuisje een

keurverzameling te kunnen onderbrengen, en Rumenië zal waarschijnlijk niet achterblijven. Door kleine inzendingen zullen Engeland, Schotland, Frankrijk en een deel van Italië vertegenwoordigd zijn, terwijl door particuliere hulp een en ander uit exotische landen aanwezig mag worden verwacht. Uit Duitschland zijn tal van particuliere inzendingen aangekondigd, waaronder vooral mooi Neurenberger werk. Van uit Beieren zoowel als uit Tyrol en Bohemen is iets te verwachten en pogingen zijn reeds in het werk gesteld om het mooie kantwerk uit Oostenrijk-Hongarije niet te doen ontbreken. Onder de landen, die goed voor den dag zullen komen, dient ook Spanje genoemd.

Op eene bijzondere Afdeeling van de Nationale Tentoonstelling voor Huisvlijt mag hier met een enkel woord wel de aandacht van inzenders worden gevestigd. Het is de IXe afdeeling van het programma, de afdeeling der verzamelingen, een werkelijke tak van huisvlijt en een veel beoefende huisvlijt, waarvoor het terrein zeer uitgestrekt is. Daar zijn natuurhistorische verzamelingen van schelpen en van fossielen, daar zijn verzamelingen van zegels, munten, en handschriften, postzegels, briefkaarten en ten slotte de aquaria en terraria.

Deze afdeeling is nog lang niet compleet. En hoewel niet elke verzameling op de Huisvlijttentoonstelling een plaats zou vinden en men ook op dat punt van deze tentoonstelling wil maken een keurcollectie, hoopt het Bestuur niettemin dat ieder in zijn genre wel wat vinden kan, dat voor inzending meer dan geschikt is.

Buitenland.

De Paus en Roosevelt.

Daar het reeds zoo goed als vast stond, dat de oud-President der Vereenigde-Staten, op zijn reis door Italië, een bezoek zoude brengen aan den Paus, baarde het niet weinig opzien, toen deze ontmoeting niet plaats had. Ondanks de vele geruchten en tegenstrijdige telegrammen, die door onderscheidene bladen aangaande deze kwestie werden gepubliceerd, is toch de ware toedracht der cause célèbre door de publicatie der gevoerde correspondentie tusschen het Vaticaan en den Heer Roosevelt, bekend geworden.

Het niet doorgaan van de audientie moet geweten worden aan de onhebbelijke en fel anti-papistische propaganda die de methodisten in Rome voeren. Onder al de in Rome gevestigde Kerkgenootschappen is er geen wiens propaganda zoo beleedigend is voor het Vaticaan als die welke door het Kerkgenootschap der methodisten dag in dag uit gevoerd wordt. Nu zal men zich herinneren dat in Februari l.l. Mr. Fairbank, ex-Vice-President van de V. S., te Rome eveneens een audientie bij den Paus had aangevraagd en verkregen; maar toen deze heer op de meest vriendschappelijke wijze bij de persoonlijke vijanden van den Paus ontvangen was en in hun lokaal een lezing ging houden, werd het verlof tot audientie weer ingetrokken. Ieder ander Souverein zou op dezelfde wijze gehandeld hebben. De Heilige Vader liet daarom den Heer Fairbank weten, dat deze sympathiebetuigingen aan de grootste en grofste beleedigers van het Vaticaan een beletsel was voor de H. Stoel om hem in eene particuliere audientie te ontvangen. En te recht. De H. Stoel kon en mocht niet toelaten dat, door den Heer Fairbank te ontvangen, de conclusie zou kunnen worden getrokken, dat op z'n minst genomen, het niet streed tegen het rechtmatig eergevoel van den Paus, iemand in particuliere audientie toe te laten, die publiek de afkeurenswaardige manier van optreden der methodisten scheen goed te keuren. Dit alles was dus voorafgegaan aan het bezoek van President Roosevelt.

Toen nu de ex-President van uit Cairo, aan de Amerikaansche Ambassade zijn wensch te kennen gaf tijdens zijn verblijf in Rome den Paus te bezoeken en tevens den Amerikaanschen gezant verzocht om met het Vaticaansche Hof deze kwestie te regelen, zond de Heer Leishmann het volgende telegram naar Roosevelt.

„Het zal den Heiligen Vader aangenaam zijn aan den Heer Roosevelt een audientie te verleenen op 5 April, en de H. Vader hoopt, dat er niets tusschenbeide zal komen wat deze audientie zoude kunnen verhinderen, zooals het allerbetreurenswaardig incident, hetwelk de ontvangst van den Heer Fairbank onmogelijk maakte."

Hoewel de aandacht van den Heer Roosevelt op dit incident gevestigd werd, wilde het toch niets anders zijn dan eene vriendelijke wenk van het Vaticaan, teneinde te voorkomen, dat den Heer Roosevelt om dezelfde reden een audientie zoude geweigerd moeten worden als den Heer Fairbank. Want niemand minder dan de kardinaal Staats-Secretaris Merry del Val verklaarde uitdrukkelijk, dat niet een bezoek aan Presbyteriaansche, Anglicaansche of aan andere kerkgenootschappen een audientie aan het Vaticaan onmogelijk maakte, maar alleen de audientie niet zou kunnen plaats hebben, wanneer de oud-President de persoonlijke beleedigers van het Vaticaan, de Methodisten, met een bezoek zoude vereeren.

Op het bovenaangehaalde telegram nu van den Amerikaanschen gezant zond de Heer Roosevelt het volgende antwoord: „Het zal voor mij een werkelijk genoegen zijn te worden voorgesteld aan den H. Vader, voor wien ik den hoogsten eerbied koester zoowel voor Zijn persoon, als zijnde het hoofd van een groot kerkgenootschap. Volkomen erken ik het volstrekte recht van den Paus om te ontvangen of niet te ontvangen wien hij verkiest, om redenen welke Hem goeddunken, en indien de Paus mij niet zal ontvangen, dan zal ik voor geen oogenblik de rechtmatigheid van Zijn handeling betwisten. Maar van den anderen kant, moet ik op mijn beurt weigeren om mij aan eenige bepaling te onderwerpen, welke op eenigerlei wijze mijn vrijheid van handelen zoude beperken. Ik vertrouw, dat het den Paus zal convenieeren, mij op den 5den April te ontvangen."

Hier staan dus tegenover elkander, de wensch van den Paus dat de ex-President de grove beleedigers van de H. Stoel niet zal bezoeken en de meening van den ex-President, geen audientie onder voorwaarden te kunnen aanvaarden.

Hoe gaarne nu ook de Paus den ex-President een audientie wilde toestaan, vermocht Z. H. toch niet daarin toe te stemmen zoolang er geen zekerheid bestond dat de wensch van de H. Stoel zoude vervuld worden en hoewel er aan de verschillende hoven nooit audenties dan onder deze of gene voorwaarde worden verleend en de oud-President zelf meermalen weigerde personen op het Witte Huis te ontvangen zonder de vooraf gestelde voorwaarden, zag toch de Heer Roosevelt af van eene audientie om de boven aangegeven reden, n. m. l. dat hij wenschte in zijn doen en laten geheel en al vrij te blijven.

Het niet doorgaan van dit bezoek aan het Vaticaan is dan ook, zooals de Heer Roosevelt herhaaldelijk aan interviewers verzekerde, om deze geheel persoonlijke reden. En van de zijde van het Vaticaan niet, zooals sommigen beweerden, de onverdraagzaamheid van den Paus die geen andersdenkenden in audientie zoude willen ontvangen, maar, het respect, wat de H. Stoel aan zich zelve verplicht is en wat den H. Vader dwong zelfs President Roosevelt een audientie te weigeren, als deze niet de volle verzekering gaf de fanatieke beleedigers van het Vaticaan niet te zullen stijven in hun onbeschaamd optreden, door ook hun met een bezoek te vereeren.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

COCKTAILS TERAPEUTICOS

Las propiedades alimenticias y nutritivas del aceite de hígado de bacalao dependen en absoluto de las grasas que entran en la composición natural del aceite. Estas grasas son digeridas y asimiladas con mucha más facilidad que las otras, debido á la presencia en el aceite de bacalao de ciertos compuestos derivados del hígado, que permiten la pronta emulsificación del aceite por los fluidos del estómago—y hacen que su absorción por la membrana mucosa se lleve á efecto con más facilidad y con más rapidez que la de ninguna otra grasa.

Es evidente pues—que el aceite de bacalao es un alimento y no una medicina y que todas sus virtudes alimenticias están en las grasas que entran en su composición—y por consiguiente todas las preparaciones que pretenden estar hechas de los principios activos del aceite y que se ofrecen como sus substitutos, son productos fraudulentos de la especulación mercantil y del charlatanismo. Dichos preparados no contienen ninguna de las propiedades nutritivas y reconstituyentes del aceite de hígado de bacalao, porque carecen de la grasa, que en la parte del aceite que nutre y alimenta—su composición tiene mucha semejanza con la de los COCKTAILS—y su uso puede en ocasiones causar perjuicios considerables á los enfermos por la gran cantidad de alcohol que invariablemente contienen—y otras substancias narcóticas, como el sulfato de estricnina.

Koloniale afdeeling

Van de Nationale

Huisvlijt-tentoonstelling te Scheveningen.

De Commissie, ingesteld bij Gouvernements-Beschikking dd. 8 April 1910, No 2757, om in overleg met den Gedelegeerde van de commissie voor de Koloniale Afdeeling der Nationale Huisvlijt-tentoonstelling te Scheveningen alhier, DEN HEER H. J. COHEN HENRIQUEZ, het noodige te verrichten tot het bevorderen van inzendingen van artikelen van Huisvlijt-industrie uit de Kolonie Curaçao voor de volksbond-tentoonstelling, welke van half Juli tot half September van dit jaar te Scheveningen zal worden gehouden, roept de medewerking in van alle Ingezetenen tot bevordering van het beoogde doel. Het groote nut, dat deze Tentoonstelling zal kunnen opleveren is van zulk een gewicht voor de Kolonie, dat de commissie het niet betwijfelt, of er zal van deze gelegenheid een goed gebruik worden gemaakt, ten einde onze huisvlijtproducten, welke als uitvoerartikelen in aanmerking zouden kunnen komen in het Moederland bekend te maken.

De inzendingen worden, zoolang ze in het Tentoonstellingsgebouw zijn, verzekerd tegen brandschade, beschadiging en diefstal, terwijl ze ook voor het vervoer over zee worden verzekerd.

Van de ingezonden voorwerpen zal zooveel mogelijk worden aangekocht ten behoeve van de aan de Tentoonstelling verbonden verloting. Ook kunnen deze voorwerpen verkocht worden tegen prijzen, door de inzenders zelven te voren te bepalen. 10% van de opbrengst van bedoelde voorwerpen komt ten voordeele van de Tentoonstelling. Na afloop van de Tentoonstelling zijn de verkochte voorwerpen terstond ter beschikking.

Ingezonden voorwerpen, die niet verkocht worden, worden kosteloos teruggezonden.

Voor alle afdeelingen der Tentoonstelling worden prijzen uitgeloofd in den vorm van medailles, geldprijzen, kunstvoorwerpen of diploma s.

Ingezonden kunnen o. a. worden: Stroovlechtwerk, als: grove en fijne hoeden, mandjes, kokertjes (macotjes); touwwerk; leder- en been-bewerking; nuttige en fraaie handwerken; artikelen van teeken- en schilderkunst en photographie; artikelen ter versiering vervaardigd uit waardelooze grondstoffen; verzamelingen.

Geldelijke bijdragen zullen ook in dank worden aanvaard.

De inzending voor deze kolonie is opengesteld bij den gedelegeerde van de Koloniale Afdeeling der Tentoonstelling, den Heer Cohen Henriquez voornoemd tot 16 Mei aanstaande.

De gedelegeerde stelt zich disponibel ten allen tijde verdere inlichtingen te verschaffen.

Curaçao, 13 April 1910.

De Gedelegeerde voornoemd,
H. J. COHEN HENRIQUEZ.

De Commissie voornoemd,
MORRIS E. CURIEL,
Voorzitter.
B. E. v. D. VEEN ZEPPENFELDT,
Lid.
G. B. DUSSEL,
Secretaris.

Drukker:
ALFREDO F. SINCLAGO.